

14.10.2021

ח' בחשוון, תשפ"ב

הנדון: התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב

הנבחנים בשנת הלימודים תשפ"ג (מעקב והגשת תיקים לוועדה המחוזית בתשפ"ב)

פתיחה

כבכל שנה מוגש לעיונכם חוזר הכולל את ההנחיות והנהלים המעודכנים בתחום ההתאמות בדרכי ההיבחנות בבחינות הבגרות. התאמות אלו מיועדות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב שקשייהם באים לידי ביטוי באופן הבעת הידע הנרכש.

עיקרי ההנחיות דומים לאלה מהשנה החולפת ומביאים בחשבון גם את הלמידה מרחוק נוכח משבר הקורונה, שזימנה ללומדים אתגרים, לצד הזדמנויות. גם השנה, חשוב להדגיש את ההתאמות הבית ספרית בתחום ההתאמות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב, לרענן את הנהלים, לחדד אותם, להבהיר נושאים שלא היו ברורים ולהצביע על שינויים. בנוסף, נמשיך לעקוב מקרוב, תוך הקשבה לנעשה בשדה והתייחסות לצרכים ואתגרים אותם נפגוש בדרכנו. במידה ויידרש שינוי נפעל בהתאם.

החוזר מציג לצוותי החינוך עקרונות להתבוננות ושיקולי דעת שיש לקחת בחשבון בבואם לדון בנחיצות ההתאמות בדרכי ההיבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים אלה. כמו כן, את ההנחיות לאופן הטיפול בהכנת הבקשות להתאמות בדרכי היבחנות ולאופן הגשתן גם בתקופה שבה הלמידה המקוונת מרחוק היא חלק משגרת העבודה, ויש בה נדבך נוסף ללמידה ולהיכרות עם התלמיד. ההתבוננות ברצף החינוכי מדגישה את מקומו של כל הצוות החינוכי: מחנכים, מורים מקצועיים, יועצים, רכזי לקוויות למידה, מת"לים, רכזי השתלבות, רכזים פדגוגיים, רכזי שכבה ובעלי תפקידים נוספים הרלוונטיים לתחום.

למידע ששולח בית הספר לוועדות ההתאמה המחוזיות יש חשיבות מרכזית בעת הדיון בבדיקת הזכאות להתאמות בבחינות הבגרות, ואין תחליף למידע שמעביר המורה המלמד את התלמיד. ככל שהתהליך יכול מעורבות של אנשי צוות רבים יותר, כך תתקבל החלטה נכונה יותר בעבור כל תלמיד, ואיכות המידע שיועבר לוועדות יהיה רלוונטי ומדויק יותר. גם מעורבותם של התלמידים והוריהם בתהליך חשובה ביותר ואף הכרחית להצלחה.

הנהלת בית הספר והצוות החינוכי המוביל מתבקשים לעיין היטב בנהלים כבר בתחילת שנת הלימודים, לפעול בהתאם, ולהתכנס להחלטות מבוססות מידע לקראת ההיערכות להגשת בקשות לוועדה המחוזית. אם יש נושאים שאינם ברורים לצוות, חשוב לערוך בירור עם המדריכים המחוזיים מטעם האגף ללקוויות הלמידה.

בחינת הזכאות להתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות בתוכנית "מלקויות ללמידה" – התוכנית "מלקויות ללמידה" - התוכנית המערכתית לטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב היא תולדה של שינוי תפיסתי-חינוכי, לפיו המיקוד עבר מעיסוק בהתאמות בהיבחנות לדגש על תהליכי הוראה ולמידה מותאמים ארוכי טווח. לצורך כך, הוקצו **בחינות הביניים שבתוכנית** משאבים וכלים שמטרתם לאפשר תהליכי למידה והוראה מיטביים תוך התייחסות להיבטים פסיכו-פדגוגיים לקידום התלמידים. לקראת המעבר לתיכון, במידת הצורך, התכנית אפשרה מימון אבחונים לתלמידים שאותרו וטופלו על ידי הצוות החינוכי, עברו תהליך התערבות ונמצא צורך בבירור נוסף ובדיקת זכאות להתאמות בדרכי הבחנות במסגרת המל"ל (מערך לקויות למידה).

מתוך משוב של חטיבות הביניים בהן מיושמת התוכנית, אנו למדים על שביעות רצון גבוהה של כלל השותפים במערכת החינוך. בנוסף, אנו למדים כי התוכנית פותחת דרך חדשה לכלל המערכת לאיתור מוקדם וטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב בהתמודדותם עם הלמידה ועם ההיבחנות, מסייעת להם בהקניית מיומנויות מקדמות למימוש יכולותיהם בעתיד ובכך היא תורמת גם למניעת תהליכי נשירה. זהו תהליך חינוכי ומקצועי מיסודו המערב גורמים רבים בתהליך התלת שנתי.

כזכור, התוכנית "מלקויות ללמידה" החלה לפעול בשנת הלימודים תשע"ח בחטיבות הביניים ועד כה יושמה ב־37 **רשויות מקומיות** ברחבי הארץ עם אופק ליישומה באופן הדרגתי בכל חטיבות הביניים. תלמידי המחזור הראשון (תשע"ח) מ-15 הרשויות הללו, ילמדו בשנת הלימודים - תשפ"ב בכיתה י"א, וייבחנו לראשונה בבחינות הבגרות. עם המעבר לתיכון, אלה שנמצאו זכאים לכך קיבלו זכאות להתאמות בדרכי היבחנות ויבחנו בבחינות הבגרות עם ההתאמות שאושרו להם במסגרת התכנית. מהלך דומה התקיים עבור תלמידי כיתות ט' בשנה"ל הקודמת- תשפ"א בכל 37 הרשויות המקומיות שבתוכנית. בהתאם להמלצת ביה"ס, התלמידים הופנו לאבחון בשפ"ח, ובקשותיהם להתאמות נידונו במערך האבחון "מלקויות ללמידה" שבשפ"ח. תלמידים אלה יבחנו בבחינות הבגרות בשנת הלימודים תשפ"ג בעת שיהיו בכיתה י"א עם ההתאמות שאושרו להם.

לאור האמור לעיל, בחטיבות העליונות שבאותן רשויות, לא ניתן להגיש בקשה להתאמות בדרכי היבחנות בכיתה י' בוועדה המחוזית.

לנוחותכם מצורפים קישורים למספר חוברות שפורסמו על ידנו- אגף לקויות למידה והפרעת קשב, בהן תוכלו להסתייע:

- "התגובה להתערבות" **RTI**- החוברת מסייעת באופן מקצועי בתהליכי האיתור, ההערכה וההתערבות בהיבטים לימודיים ופסיכו-פדגוגיים וכוללת עיון בידע התיאורטי ובמחקרים בנושא. החוברת משלבת תאוריה והדגמה מפורטת של תהליכי התערבות בכיתה ובקבוצה. להלן קישור לחוברת **מודל התגובה להתערבות**.
- למידה מרחוק: **כשלוקות למידה והפרעת קשב פוגשות את הלמידה המקוונת מרחוק**
- הערכה מרחוק: **רואים ומעריכים גם מרחוק את התלמידים עם לקויות הלמידה והקשב**

בנוסף, לאור ריבוי פניות ישירות למטה, אנו מוצאות לנכון לחדד את הנהלים ודרכי הפניית בקשות לדיון במטה בנושא תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב.

אנו מאמינות כי הבסיס להצלחתו של כל תלמיד במערכת החינוך, ובמיוחד תלמיד עם לקות למידה או הפרעת קשב תלוי בקשר ובמערכת היחסים המתקיימת במשולש הבסיסי שבין הצוות החינוכי (כל אנשי

המקצוע), התלמיד ומשפחתו. בכל פנייה או בקשה הנוגעת לתלמידים עם לקויות למידה או הפרעת קשב, ראשית הטיפול היא בפנייה אל בית הספר ובאחריותו לטיפול הולם. פניית בית הספר בעת הצורך תהיה למחוז. רצ"ב קישור [לנוהל הפניית בקשות בנושא תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב](#).

אנו מקוות שתהליכים אלה, הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב והמדגישים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, משמעותיים וחשובים בעבור כל מי שעוסק בחינוך. הדגש על המעבר מאיתור לטיפול, הוא ביטוי לעידן חדש שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות.

בכל שאלה אפשר לפנות לצוות המדריכים של אגף לקויות למידה והפרעת קשב במחוז ולהסתייע בו.

בברכת שנת עבודה פורייה, מעשירה ומקדמת

דני ז'ורנו	לילי טלדן
מנהלת אגף לקויות למידה	ממונה על מערך תהליכי אבחון והתאמות
והפרעת קשב, שפ"י	אגף לקויות למידה והפרעת קשב, שפ"י

העתקים :

גב' אינה זלצמן, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
מר מוהנא פארס, סמנכ"ל ומנהל המינהל לחינוך טכנולוגי
ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגי
מנהלי מחוזות
גב' עינב לוק, מנהלת אגף בכיר שפ"י
מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינות (פדגוגי)
גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' לחינוך על-יסודי
גב' סימה עובדיה פורצל, מנהלת אגף יישומי חוק ומדיניות במערכת החינוך ויו"ר וועדת ערעורים
גב' רחלי אברמזון, מנהלת אגף א' חינוך מיוחד
מר חיים מויאל, מנהל אגף א' חינוך לילדים ונוער בסיכון
מר אהרון שחר- מנהל אגף מגמות מדעיות הנדסיות, מינהל חינוך טכנולוגי
ד"ר חוה פרידמן, מנהלת אגף פסיכולוגיה, שפ"י
גב' זוהרה פלורסהיים, מנהלת אגף ייעוץ, שפ"י
גב' דליה פניג, סגנית יו"ר המזה"פ ומנהלת אגף א' פיתוח פדגוגי
גב' מיכל מנקס, ראש מינהל חינוך וחברה במרכז השלטון המקומי
מר אבי קמינסקי, יו"ר איגוד מנהלי מחלקות חינוך
מר רן ארז, יו"ר ארגון המורים
גב' יפה בן דוד, יו"ר הסתדרות המורים
גב' דבורה ראנד, מנהלת חטיבה יישומים בחינוך
מר ארז רונן, מנהל רשתות תקשורת ומולטימדיה
מפקחים רפרנטים לקוויות למידה
מר מרום שיף, יו"ר פורום וועדי ההורים הישובים
יושבי ראש וועדות התאמה מחוזיות
מר צבי יערי, רכז פורום אבחון ולקוויות למידה, אגף פסיכולוגיה
מדריכי לקוויות למידה : מרכזים, ארציים ומחוזיים

תוכן עניינים	עמוד
1. כללי	7
2. קווים מנחים לצוות החינוכי.....	7
2.1 רקע	
2.2 הוועדה הבית ספרית	
2.3 דיוני הוועדה הבית ספרית בהתאמות שבסמכות בית הספר	
2.4 נקודות עזר לדיון בוועדה הבית ספרית לכל ההתאמות המחייבות אבחון	
2.5 התבוננות והתנסות בדרכי הוראה ולמידה במהלך השנה	
2.6 קשר עם הורים	
3. שינויים והדגשים	13
3.1 הגשת בקשות לדיון בוועדת התאמות מחוזית בצל הקורונה	
3.2 מערכת אינטרנטית להגשת בקשות לדיון בוועדות התאמה מחוזיות בהתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב	
3.3 התוכנית "מלקויות ללמידה"	
3.4 הקלדת תשובות הבחינה	
3.5 השמעת שאלון הבחינה	
3.6 תרגול הבחינות באמצעות הקלדה / השמעה במערכת ה iTest	
2.7 הדגשים בהגשת הבקשות להתאמות בדרכי היבחנות	
4. טבלה מרכזת פירוט ההתאמות בדרכי היבחנות והנחיות להגשת הבקשות לוועדת התאמות מחוזית.....	16
5. הבהרות על פי סוגי התאמות.....	20
5.1 הקלדת תשובות הבחינה	
5.2 השמעת שאלון הבחינה	
5.3 היבחנות בעל פה	
2.4 בקשה להיבחנות במבחן מותאם	
6. הבהרות על פי מקצועות ותוכניות מיוחדות.....	21
6.1 במקצוע אנגלית	
2.3 שפות זרות נוספות	
6.3 מקצוע שפה זרה נוספת כמקצוע חובה	
6.4 במקצוע עברית : הבנה, הבעה ולשון (חברה יהודית), ערבית : הבנה, הבעה ולשון (לחברה שאינה יהודית) ועברית (לחברה שאינה יהודית)	
6.5 התאמות בדרכי ההיבחנות במקצועות מדעיים (מקצועות דלי מלל : מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, מחשבים או רבי מלל – ביולוגיה)	
6.6 מקצועות שאין בהם נספח מתאים	
2.7 כיתות/תוכניות מיוחדות (לא כולל חנ"מ)	

25.....	7. נוהל הגשת הבקשות לוועדות התאמה מחוזיות.
	8. לוח הזמנים להגשת בקשות להתאמות בדרכי היבחנות לוועדות התאמה
25	מחוזיות.
26.....	9. ועדות ערעורים על החלטה בית ספרית ועל החלטת ועדה מחוזית ערר .
	9.1 הגשת ערעור על החלטת ועדה בית ספרית
	9.2 הגשת ערעור על החלטת הוועדה המחוזית/חריגים – ועדת ערעורים עליונה
	2.3 נוהל הגשת ערעור
28.....	10. אגף הבחינות וועדת חריגים .
29.....	11. תרשים התאמות בדרכי היבחנות .
30.....	12. נספחים .

חוזר זה מפרט את ההנחיות לאופן הטיפול בבקשות להתאמות בדרכי היבחנות בעבור תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב, לרבות תלמידים אשר היו זכאים לתמיכה מסל השילוב המוסדי בחטיבת הביניים¹, הלומדים בשנת הלימודים תשפ"ב בכיתה י' ועתידים להיבחן בבחינות הבגרות החל בשנת הלימודים תשפ"ג. החוזר מפרט את רשימת ההתאמות שניתן לבקש ולאשר, את הגורם המוסמך לאישורן ואופן הגשתן, את ההנחיות העקרוניות והנהלים, את התרשים להיערכות בית הספר, את פירוט השלבים הכלולים בתהליך הדיון וקבלת החלטות להגשת הבקשות להתאמות בדרכי היבחנות, כמו גם לוח זמנים.

כדי לסייע בעבודתכם המקצועית, עומדים לרשותכם נספחי חובה ומידע (נספחים 1-12, 14) ונספחי רשות (נספחים א-ג) המצורפים לחוזר נהלים זה.

לתהליכים המתקיימים בבית הספר טרום הגשת הבקשה לוועדה המחוזית חשיבות רבה. בדיון בבקשה יש להתייחס להשלכות ארוכות טווח כדי למנוע מצב של חוסר תרגול ופיתוח מיומנויות חשובות, ולשקול את אישור ההתאמות רק כאשר הצוות השתכנע כי התלמיד לא יצליח לבטא את ידיעותיו בלעדיהן. לשם כך, יש לערוך דיון מעמיק ברמת תפקודו של התלמיד ובנחיצות ההתאמות שבסמכות הוועדה הבית ספרית. בתהליך אישור הבקשה בוועדה הבית ספרית המסמך הקביל (מסמך רפואי או אבחון דידקטי או פסיכודידקטי) הוא חלק ממכלול המסמכים שצריכים להיות מונחים בפני הוועדה הדנה בבקשה. עם קבלת חוות הדעת של המאבחן חשוב לקיים שיחה עם התלמיד ועם הוריו ולהסביר את חשיבות ההתנסות הלימודית, ההקניה ורכישת המיומנויות להתמודדות עם הקשיים, עד תום לימודיו ובחינו הבוגרים. כמו כן חשוב להבהיר לתלמיד ולהוריו את חלקו של האבחון כחלק ממכלול המסמכים המונחים בפני הוועדה והמהווים שיקול בקבלת ההחלטה.

2. קווים מנחים לצוות החינוכי לקראת ובעת הדיון באישור הבקשה בוועדה הבית ספרית ובקבלת החלטה להגשת בקשה לוועדה המחוזית

2.1 רקע

התאמות בדרכי ההיבחנות נועדו לשקף כראוי את הידע והמיומנויות שנרכשו. לכן, יש לוודא כי אכן קיימת רמת ידע ומיומנות נרכשת התואמת את רמת מבחני הבגרות. יש לשים לב כי הידע הנבדק אינו המהות הנמדדת (לדוגמה, מיומנויות הקריאה והכתיבה הן המהות הנמדדת במקצועות השפה, ולא האמצעי לבדיקת הידע, כמו בתחומי הדעת האחרים).

התאמות אלו נועדו לפצות על קשיים נזררים התפתחותיים של התלמיד בהבעת הידע שרכש, ולא להעלות את הציון כשלעצמו. ספר האבחנות הפסיכיאטריות 5 – DSM החליף את השימוש במונח "לקות למידה" במונח "הפרעת למידה ספציפית". המונח החדש מדגיש כי המקור הנזררולוגי לקושי כלשהו אינו מספיק ויש לבחון את התפקוד הלימודי בפועל ולקבוע באיזו מידה הקושי הנזררולוגי מפריע לתהליכי הלמידה

¹ בכל מקום בחוזר בו מצוין "תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב", ההנחיות כוללות גם תלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב אשר היו זכאים לתמיכה מסל השילוב המוסדי בחטיבת הביניים. לגבי התאמות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב אשר זכאים לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף החלטות ועדת זכאות ואפיון, יש לפעול על פי ההנחיות ב [חוברת הקמת בסיס הדיווח תשפ"ב](#), פרק החינוך המיוחד.

או מעכב אותם, כלומר באיזו מידה נוצרת הפרעת למידה ספציפית. גישה זו מדגישה את התקווה כי כל תלמיד, באשר הוא, יוכל להתקדם בעזרת התערבות וטיפול נכונים. מכאן, בתהליך ההוראה - למידה חובה לוודא באיזו מידה מבחן ללא התאמות מאפשר את הבעת הידע. חשוב לזכור כי קיימת שונות טבעית ביכולות ובהישגים של כלל התלמידים. על כן חשוב לתת את הדעת למקור הקושי ולהבחין בין נחיצות ההתאמות בדרכי ההוראה והלמידה לבין נחיצות ההתאמות בדרכי ההיבחנות. הקניית המיומנויות בדרכי ההוראה והלמידה ותרגולן לאורך שנות הלימוד הן חשובות, משמעותיות, מקדמות ותורמות לשיפור המיומנויות הנרכשות ולפיתוח כישורי לומד עצמאי.

2.2 הוועדה הבית ספרית

לקראת הדיון בוועדה הבית ספרית יש לוודא שכל המסמכים מונחים בפני הוועדה.

2.2.1 מטרות הוועדה הבית ספרית :

1. בחינת נחיצות אישור ההתאמות שבסמכות בית הספר עם אבחון ובלעדיו.
 2. בחינת נחיצות ההתאמות טרם הגשת הבקשות לוועדה המחוזית.
- הדיון בוועדה הבית ספרית יתועד על פי הנדרש בנספח 6 של חוזר זה : "תמצית דיון בהתאמות בדרכי היבחנות בוועדה בית ספרית".

2.2.2 הרכב הוועדה הבית ספרית :

הרכב הוועדה הבית ספרית יכול להיות הרכב המועצה הפדגוגית שמתכנסת במהלך השנה או ההרכב הזה :

- ✓ יו"ר הוועדה, מנהל בית הספר או נציגו
- ✓ מחנך הכיתה
- ✓ יועץ השכבה
- ✓ רכז השכבה
- ✓ מורים מקצועיים
- ✓ פסיכולוג בית הספר (על פי האפשרויות הקיימות)
- ✓ מת"ל- מעריך תפקודי למידה (על פי האפשרויות הקיימות)
- ✓ רכז השתלבות (במידה ויש)
- ✓ רכז לקויות למידה או רכז התאמות
- ✓ מורה שילוב, בהתייחס לתלמידים זכאי תכנית שילוב (על פי האפשרויות הקיימות)
- ✓ גורמים נוספים שיכולים לתרום לדיון המקצועי בהתאם לרלוונטיות ושיקול דעת בית הספר

החלטת הוועדה תהיה קבילה אם תתקבל בהשתתפות שלושה חברי ועדה לפחות הכוללים את יו"ר הוועדה, מחנך הכיתה, יועץ השכבה ורכז ההתאמות.

2.3 דיוני הוועדה הבית ספרית בהתאמות שבסמכות בית הספר :

- 2.3.1 התאמות ללא צורך באבחון (הארכת משך הבחינה ב-25% והגדלת שאלון הבחינה) :
עקב ריבוי האישורים להתאמה "הארכת זמן" בשנים האחרונות, אנו מבקשים להקפיד על הנהלים ובחינת הצורך לעומק, גם כאשר הדיון נערך ללא אבחון. חשוב לזכור כי קיימת שונות טבעית ביכולות ובהישגים של התלמידים. על פי הספרות המקצועית, אחוז התלמידים עם לקויות למידה

נע בין 5%-15% לכל סוגי הלקויות, כולל הארכת זמן. כאשר מדובר על לקויות משמעותיות מאוד באופן חריג, האחוז עומד על כ-3%. עם זאת, בכל מקרה יש לתת את הדעת לכל בקשה של תלמיד בנפרד ולגופו של כל עניין בעת הדיון.

הדיון בוועדה הבית ספרית בבקשה להארכת זמן ו/או הגדלת השאלון יתקיים על פי העקרונות שיפורטו בהמשך ויתועד [בנספח 14](#). יש לתעד את דיוני הוועדה באופן מפורט, כולל שמות הנוכחים ותפקידם ופירוט השיקולים שהנחו את הוועדה הבית ספרית בהחלטתה. כל המסמכים והפרוטוקולים של הדיונים יישמרו בתיקו של התלמיד לצורכי בקרה. הדיון בוועדה הבית ספרית בבקשה להארכת זמן והגדלת שאלון הבחינה יתקיים על פי אותם העקרונות ובאותו האופן שנערכים לקראת הדיון בבקשות להתאמות ברמות 2-3.

2.3.2 קיום מנחים לדיון בבחינת זכאות לשימוש בהארכת הזמן ו/או הגדלת שאלון הבחינה בבחינות הבגרות

בחינת הבגרות מיועדת להערכת ידיעותיו של התלמיד במקצועות השונים. בחינות הבגרות אורכות כמה שעות בהתאם לתחום הדעת ולהיקף התכנים. עלכן משך הבחינה נקבע מראש ביחס להספק רוב התלמידים.

במהלך שנות הלימוד הצוות החינוכי בבית הספר מקנה לתלמידים כלים ומיומנויות להתארגנות ולעבודה בזמן המוקצב. כאשר עולים קשיים, חשוב שבעתיים להקנות כלים להתמודדות עם מאפייני הקשיים הללו בהתאם ללקות או למגבלה כדי שהתלמידים יוכלו לעקוף אותם. עם זאת, קיימים מצבים שונים בחייהם של התלמידים העשויים למנוע מהם להביע את ידיעותיהם בזמן המוגדר של הבחינה או באופן הצגתה החזותי. במצבים אלה חשוב מאוד לאפשר לתלמידים הארכת זמן או הגדלת שאלון הבחינה.

אישור השימוש בהארכת זמן ו/או הגדלת שאלון הבחינה היא החלטה בעלת משמעות לתלמיד גם בטווח הארוך. לכן יש לערוך דיון מעמיק ובדיקה מקיפה להערכת רמת תפקודו באשר לנחיצותו, וכן לוודא כי רמת הידע שלו מתאימה.

זה חמש שנים ששרד החינוך מאפשר לוועדה הבית ספרית לדון בנחיצות הארכת זמן הבחינה והגדלת שאלון הבחינה בהתבסס על העדויות ללא החובה להתבסס על אבחון או על מסמך קביל אחר. לכן יש להפעיל שיקול דעת מושכל.

2.3.3 טבלה מסייעת בעת קבלת ההחלטה :

מקור הקושי –			היבחנות בתנאים שונים בבחינות הבגרות
על רקע רגשי	על רקע רפואי (פסיכיאטרי, נכות, מחלה)	על רקע לקות למידה והפרעת קשב	
במקרים המגובים במסמכים תומכים, שבהם למצב הרגשי בו נתון התלמיד או המערכת יש השפעה על הבעת הידע בעת ההיבחנות. (כגון מצב משפחתי, אירוע בטחוני, חרדת בחינות בעלת תסמינים גופניים, מחשבתיים, קוגניטיביים)	במקרים של מגבלות קבועות או זמניות על רקע אבחנה רפואית, אשר משליכות על תפקודו האקדמי של התלמיד ומונעות את הבעת הידיעות שרכש. ההתאמה תינתן בכפוף להצגת מסמכים רפואיים עדכניים.	על רקע הפרעת למידה ספציפית שמקורה נוירולוגי, כגון איטיות בקריאה, איטיות בכתיבה, איטיות בתהליכי עיבוד וארגון מידע, קשיים התפתחותיים ראשוניים מתמשכים בתחום המוטוריקה שמשפיעים על התאום, קשיים בהתארגנות, קשיים בקשב ובריכוז.	הארכת זמן הבחינה
אם האבחנה זמנית, יש לחדש את הדיון מעת לעת (לדוגמה: טרגדיה במשפחה)	נוסף על הפירוט לעיל, לקות ראייה או קשיים משמעותיים במיקוד הראייה	על רקע קשיים בעיבוד חזותי או בקשב חזותי או קושי לעקוב אחר רצף המלל במהלך הקריאה	הגדלת שאלון

2.3.4 עקרונות לדיון בוועדה (הארכת זמן והגדלת שאלון הבחינה) :

- ✓ בבחינת מקור הקושי בתפקודו של התלמיד במקצוע/ות המבוקש/ים יש לוודא כי הקושי נובע מאחת הסיבות הבאות או יותר: הפרעת למידה הנובעת ממקור נוירולוגי, אבחנה רפואית (פסיכיאטרית, נכות או מחלה), הפרעת קשב או קשיים רגשיים והתפתחותיים מתמשכים המגובים במסמכים.
 - ✓ בחינת ההיסטוריה הלימודית, הרפואית והרגשית והסיוע שהתלמיד קיבל עד כה.
 - ✓ מידע שעלה מחוות הדעת של המורים השונים, מהמבחנים, גיליון הציונים והתעודות של התלמיד וכן מהערכת המורים את השפעת הקושי על הבעת הידע.
 - ✓ רמת הידע והישגי התלמיד במבחנים: באיזו מידה קצב העבודה והליקויים פוגעים בהבעת הידע של התלמיד (ולא ברכישתו), והאם רמת הידע של התלמיד תואמת את רמת הידע הנדרשת בבחינות הבגרות?
 - ✓ אפשר להיעזר במחוננים שונים המסייעים בקבלת ההחלטה, כגון [נספח 1א](#): איתור ראשוני – שאלון למורה, [נספח ב](#): בדיקה להיכרות והתבוננות בתלמיד בתחום הקריאה.
- * יש לתעד את הממצאים בטופס הוועדה הבית ספרית בנספח 14 .

2.4 נקודות עזר לדיון בוועדה הבית ספרית לכל ההתאמות המחייבות אבחון:

1. בחינת מקור הקושי בתפקודו של התלמיד במקצועות המבוקשים. יש לוודא כי מקור הקושי אינו נובע מסיבה אחרת, כמו חסך לימודי, העדר תפקוד תלמידאי, חוסר עניין, היעדרויות, היעדר פניות רגשית ועוד. דגש מיוחד והקפדה נדרשים בעקבות משבר הקורונה, המחייב דיוק בנוגע למקור הקושי. למשל, יש לוודא כי הקושי אינו פועל יוצא של מגוון השלכות הנגזרות בתקופת שינוי זו, כגון פערים בלמידה עקב חוסר בציוד הדרושים ללמידה מרחוק, פער דיגיטלי בהפעלת אמצעים מקוונים, קושי במשמעת העצמית ובמכוונות העצמית ללמידה, זמינות ונגישות ההורים לסייע לילדיהם, השפעת הריחוק על הכישורים החברתיים והרגשיים ועוד.
2. בחינת ההיסטוריה הלימודית והסיוע שקיבל עד כה
3. מידע העולה מחוות הדעת של המורים ומהמבחנים
4. גיליון הציונים והתעודות של התלמיד, וכן הערכת המורה ומידת ההלימה לקושי ולחוזקות
5. באיזו מידה המבחנים המצורפים תואמים את רמת הידע הנדרש ואת הסטנדרטים המצופים במקצועות שבהם התלמיד אמור להיבחן?
6. באיזו מידה רמת הידע של התלמיד תואמת את הרמה הנדרשת בבחינות הבגרות?
7. מבחנים: באיזו מידה הליקויים פוגעים בהבנת הידע של התלמיד (ולא ברכישתו)?
8. ההערכה החלופית: באיזו מידה הליקויים פוגעים ביכולת התלמיד להציג את הידע שרכש באמצעות ההערכה החלופית?
9. מידע מהאבחון (גם מאבחון קודם, אם יש) כולל התייחסות לרקע ההתפתחותי והחינוכי ולמצבים התומכים או שאינם תומכים בבקשה, במקרים שבהם התלמיד אובחן לפחות שישה חודשים לפני הדיון הסופי.
10. האם ההתאמה המבוקשת היא לא המהות הנמדדת, למשל במקצועות עברית ואנגלית?
11. יש להקפיד ולהתבסס על אבחונים הנערכים לפחות שישה חודשים לפני הגשתם לוועדה המחוזית, אך לא לפני סיום כיתה ו, ועל פי הדרישות וההנחיות של אגף לקווים למידה והפרעת קשב. כדאי לעיין [בדף מידע למאבחן](#).

2.5 התבוננות והתנסות בדרכי הוראה ולמידה במהלך השנה:

- 2.5.1 תיעוד ומעקב רציף לאורך השנה ולא רק לקראת הכנת הבקשות לוועדות. תהליכי התיעוד הנדרשים מייד עם איתור התלמיד כמתקשה ובהתאם לצורך ייערכו בדיקות נוספות אשר יתועדו בתיקו של התלמיד. לנוכח מגפת הקורונה, המשליכה על קשיים בלמידה פיזית רציפה וחוסר הוודאות בדבר היכולת לאסוף מידע באופן פרטני, חשוב שבעתיים לאסוף מידע בכל נקודת זמן אפשרית בין כותלי בית הספר (לצלם מחברות, לשמור עבודות ומבחני תלמיד וכו'). חשוב להקפיד ולהתבונן בתלמידים עם קשיים בלמידה בנקודות זמן שונות ולשאוף להיכרות מעמיקה ומשמעותית מתוך דרכי ההוראה והלמידה השוטפות, גיבוש תובנות על דרכי למידה מותאמות והקפדה על התנסויות מגוונות בדרכי הלמידה ובדרכי ההוראה.
- 2.5.2 למידה מרחוק – למידה מרחוק היא נדבך נוסף בדרכי ההוראה וההיכרות עם התלמיד, לכן ההתייחסות לאופן למידה זה תיעשה בדומה ללמידה מדרכי ההוראה המגוונות בכיתה. כלומר, אין

הכוונה לדלות מידע על הלמידה מרחוק במיוחד לוועדות ההתאמה, אלא להכיר את היכולות ואת מגבלות הלמידה של התלמיד ובכללם את התמודדותו עם הלמידה מרחוק. בחוות דעת הצוות החינוכי אפשר לכלול את ההתייחסות ללמידה מרחוק בכל אחת מהשאלות המופיעות בנספח 3 תוך התייחסות לחסמים או הזדמנויות בלמידה. לעיונכם שני מסמכים שפרסם אגף לקווים למידה והפרעת קשב העוסקים בנושא:

[כשלקות למידה והפרעת קשב פוגשות את הלמידה המקוונת.](#)
[רואים ומעריכים גם מרחוק את התלמידים עם לקווים הלמידה והקשב](#)

2.5.3 מעקב ובדיקה

איתור - פרט למבחנים, חשוב שיבוצעו מספר בדיקות שונות לאורך השנה (דיווחי מורים, שיח עם התלמיד, היוועצויות, למידה מתוצרי כתיבה). מומלץ לבצע מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מהשליש הראשון של כיתה י'.

מבחנים והישגים - יש להדגיש, כי מכיוון שמדובר בתהליך שאמור להתבצע לאורך שנת הלימודים ועל מנת לאפשר לתלמיד לבטא את ידיעותיו בצורה מיטבית, מומלץ לבצע לפחות מבחן אחד במחצית א', ללמוד על קשייו ועל הפער בין ידיעותיו להישגיו של התלמיד ולסייע לו בהתאם. לפי הצורך ייערך מבחן נוסף רגיל ומבחן עם התאמות, בהתאם ללוח המבחנים השכבתי (בהמשך מחצית א' ובמחצית ב' בהתאם לממצאים) ויתועדו ויאספו עדויות משני מבחנים רבי-מלל שניתן ללמוד מהם. אין לבחון את התלמיד בכמה מבחנים במקצועות שונים או תוך מתן כמה התאמות באותו היום. הבחינות במקצועות רבי-המלל יתקיימו, כאמור, על פי לוח המבחנים השכבתי עם כל תלמידי הכיתה. בתוך כך, חשוב כי אורך המבחן המקורי לא יעלה על שני שיעורים אקדמיים רצופים. בית הספר יוכל להציג מסמכים נוספים פרט למבחנים, בתנאי שהם משקפים כיאות את צרכיו של התלמיד.

לקראת סוף שנת הלימודים תיערך התבוננות נוספת על כל התהליכים המתועדים שהתרחשו במהלך השנה על ידי הוועדה הבית ספרית ויישקל הצורך בהתאמות בדרכי היבחנות בעבור התלמידים. במידת הצורך יש להגיש בקשות לוועדה המחוזית על פי נהלים אלה בלבד ועל פי לוח הזמנים המפורט בהמשך (בעמוד 25).

2.5.4 ההחלטה תתקבל על בסיס אינטגרציה של המידע מהמקורות השונים.

לצורך אישור הבקשה שבסמכות בית הספר או החלטה להגשה לדיון בוועדה המחוזית, חובה לתעד את הדיון וכן שיתקיימו המאפיינים הבאים:

- ✓ הסכמה של לפחות שלושה חברים בוועדה הבית ספרית על הבקשה הספציפית
- ✓ המלצה ברורה של רוב מורי התלמיד, כולל המורה המלמד את המקצוע המבוקש
- ✓ התלמיד רכש את רמת הידע הנדרשת להיבחנות בבחינות הבגרות.
- ✓ האיתור הראשוני בתחילת שנת הלימודים מצביע על קושי שלא חלף, למרות ההתערבות הלימודית.
- ✓ מחווני המורים נמצאים בהלימה האחד לשני.
- ✓ במקרים שבהם הומצא או נדרש אבחון, חוות דעת המאבחן המצביעה על הפרעת למידה ספציפית משמעותית, המצדיקה את הבקשה.
- ✓ היבחנות ללא התאמות אינה מאפשרת לתלמיד את הבעת הידע הקיים בהתאם לרמתו

✓ לא נמצאו דרכים אחרות לפיצוי על הקושי בהעברת הידע הקיים למרות התערבות לימודית, הקניית מיומנות וידע נדרש קיים.

מסמכים נוספים שיוכלו לסייע לדיון בנחיצות ההתאמות: שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה, נספחים [א'1](#) + [א'2](#) + [א'3](#)), מחוון מורה (נספח ב), תיעוד מפורט של דיונים ותהליכי התערבות מכל סוג בתחום הרגשי, האקדמי ועוד.

2.6 קשר עם הורים:

לקשר השוטף והרציף עם הורי התלמיד יש חשיבות רבה. בידיהם לסייע בהיכרות מוקדמת עם החוזקות ועם קשייו של התלמיד בכל ההיבטים, לכוון ולתמוך בו.

להלן נקודות חשובות לתשומת לב צוותי החינוך:

1. החלטת הוועדה הבית ספרית: מעורבותו של התלמיד והוריו לאורך התהליך חשובה מאוד ולכן מומלץ להזמין להסבר, להתייעצות ולקבלת החלטה בנוגע להתאמות שבסמכות בית הספר. לאחר מכן, יש לשתף את התלמיד ואת הוריו בנימוקים להחלטה שהתקבלה. הדבר חשוב במיוחד כאשר הוועדה מחליטה לדחות את הבקשה. להורים ולתלמיד קיימת זכות ערר על החלטת הוועדה הבית ספרית. הערעור יוגש לוועדה המחוזית עלידי בית הספר.
2. עיון במסמכים: הורים שיבקשו לעיין במסמכים המוגשים לוועדה הבית ספרית או המחוזית יהיו רשאים לעשות כן.
3. הורים גרושים: אם ההורים פרודים או גרושים, על בית הספר ליצור קשר, ככתוב בחוזר מנכ"ל "הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים" מספר 178 תשע"ד - [לקישור לחץ כאן](#).
4. החזרת תשובות מהוועדה המחוזית: עם קבלת תשובות הוועדה המחוזית מומלץ להזמין את התלמיד ואת הוריו להסבר התשובה שהתקבלה בנוגע להתאמות שאינן בסמכות בית הספר. אם הדבר לא מתאפשר, חשוב לוודא שטופס התשובה יועבר אליהם בדרך אחרת. הדבר חשוב במיוחד אם הבקשה שהוגשה לדיון בוועדה המחוזית נדחתה. במקרה זה חשוב לשתף את ההורים והתלמיד בשיקול הדעת לאפשרויות השונות (כגון התאמות חלופיות) וליידע אותם בדבר הזכות לערר אם קיימת.
5. מכתבים להורים: עקב ניסיון העבר, אתם מתבקשים שלא לפרסם באופן עצמאי חוזרים ומכתבים להורים, אלא להפנות למידע ועיון בחוזרים המפורסמים על ידי אגף לקוויות למידה והפרעת קשב. ניתן להשתמש ב[אגרת להורים בנושא לקוויות למידה וקשב תשפ"ב](#).

3. שינויים והדגשים

3.1 הגשת בקשות לדיון בוועדה המחוזית בעת הקורונה: יש להיערך בזמן לאיסוף המידע ולתיעודו בכל הזדמנות שבה התלמידים נמצאים בבית הספר. צוות אגף לקוויות למידה והפרעת קשב בשפ"י קשוב להנחיות ולתנאים המשתנים ובמידת הצורך יעדכן בכל שינוי.

3.2 מערכת אינטרנטית להגשת בקשות לדיון בוועדות התאמה מחוזיות בהתאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב: המערכת האינטרנטית להגשת בקשות לדיון בזכאות להתאמות בבחינות הבגרות נמצאת בפיתוח מתקדם, ותהיה חלק ממערכת בגרויות מלאה שתנהל את כל נושא בחינות הבגרות. בשנת הלימודים תשפ"א עסקנו בפיתוח מואץ של המערכת בשיתוף

חמישה בתי ספר משלושה מחוזות שונים. הובאו בחשבון תהליכי הלמידה והופקו לקחים ותובנות להמשך הפיתוח. בשנת הלימודים תשפ"ב אנו צפויים להרחיב את השימוש במערכת זו. הודעה על כך תימסר במהלך שנת הלימודים

3.3 התוכנית "מלקויות ללמידה": בשנת הלימודים תשפ"א יושמה התוכנית ב 37 רשויות מקומיות. בשנת הלימודים תשפ"ב תיושם התוכנית באותן הרשויות בחטיבות הביניים בכל שכבות הגיל ז-ט [שמות הרשויות ובתי הספר בתוכנית מ"לקויות ללמידה" בשנת הלימודים תשפ"ב](#). התוכנית כוללת תהליכי איתור, התערבות, טיפול והמלצות על אבחון והתאמות בדרכי היבחנות בכיתה ט. כל התלמידים שהומלצו לאבחון, אובחנו במערך מל"ל ונקבעה לתלמידיהם זכאות/איזכאות להתאמות בדרכי היבחנות בתום לימודיהם בחטיבת הביניים בהתבסס על תיק סמ"ל. בשנת הלימודים תשפ"ב ילמדו חלק מתלמידים אלו בכיתה י וחלק בכיתה יא. הזכאות להתאמות בדרכי ההיבחנות תעמוד להם בתיכון. לכן [אין להגיש](#) בקשות לדיון בוועדה המחוזית בעבור תלמידים שלמדו בכיתה ט בשנת הלימודים תש"ף-תשפ"א בבתי הספר שבהם מתקיימת התוכנית "מלקויות ללמידה". על מנת למנוע קשיים בלתי צפויים, אנו ממליצים לאתר את כל התלמידים שלמדו בחטיבה המיישמת את התכנית מיד בתחילת שנת הלימודים.

לצורך בדיקת הזכאות/איזכאות להתאמות בדרכי היבחנות עבור תלמידים שסיימו לימודיהם בחטיבת ביניים בהם יושמה התכנית "מלקויות ללמידה" ניתן לצפות במשלוחית או בפורטל מוסדות חינוך – תפריט "דו"חות וניתוחי מידע" – "משוב לבקשת התאמות מוועדות".

3.3.1 ערר על החלטת מל"ל – ככלל, הערר על החלטת הזכאות או אי הזכאות להתאמות בדרכי היבחנות עבור תלמידים שסיימו את לימודיהם בחטיבת ביניים בה יושמה התוכנית "מלקויות ללמידה", יתקיים במחצית הראשונה של כיתה י. הבקשה תוגש בתום מחצית א עד 1.2 בהתאם למפורט בחוברת מלקויות ללמידה עמ' 27 ["מלקויות ללמידה - התוכנית המערכתית לאיתור וטיפול בתלמידים עם לקויות ללמידה והפרעת קשב"](#).

הערר מיועד לתלמידים שהוגשו למל"ל. איתור תלמידים חדשים עם חשד ללקות למידה רק בהגיעם לכיתה י הוא מקרה חריג מאוד ובודד לאור תהליך היכרות ממושך של בית הספר המתועד בתיק סמ"ל וכולל: פירוט, מעקב ארוך טווח, משוב והחלטה. במקרים בודדים אלו, יש לוודא כי קיימת סיבה מנומקת, מדוע התלמיד לא הוגש בתום התהליך התלת שנתי בחט"ב. לצורך כך מומלץ לפנות לקבלת כל המידע הרלוונטי מחטיבת הביניים בה למד התלמיד, לבדוק אם אותר וקיבל התערבות או לא אותר כלל קודם לכן. יש להתייחס לתפקודו, הישגיו, מבדקי מיפוי, הסיבות לכך שלא הופנה למעקב, מהן חוזקותיו ומה השתנה בכיתה י.

3.3.2 התאמות שאישורן בסמכות בית הספר ללא אבחון: ההחלטות על התאמות של הארכת זמן הבחינה והגדלת שאלון הבחינה, התקבלו כבר בצוות החינוכי בחטיבת הביניים. יש לקבל מהם את הנתונים כבר בשלב זה ולשמור אותם. בבוא העת, כאשר התלמידים ילמדו בכיתה יא, בהתאם לצורך, יוזמנו ההתאמות הללו על ידיכם מאגף הבחינות בסמוך למועד ההיבחנות של התלמיד ובהתאם ללוח הזמנים שמפרסם אגף הבחינות מידי שנה.

3.4 הקלדת תשובות הבחינה:

כאמור, משנת הלימודים תשפ"א בוטלו ההתאמות: "הכתבת תשובות הבחינה" ו"שעתוק". יחד עם זאת במקרים חריגים ובודדים בלבד, שבהם התאמה של הקלדה לא תאפשר לתלמיד להביע את הידע שרכש,

ניתן יהיה לפנות לוועדת חריגים שבאגף הבחינות לצורך המרת ההתאמה לבוחן אנושי. הפנייה תתבצע רק לאחר אישור הבקשה להקלדה על ידי הוועדה המחוזית / ועדת ערר.

3.5 השמעת שאלון הבחינה: ההשמעה תתבצע בשני אופנים בהתאם להחלטת בית הספר:

1. השמעה באמצעות מכשיר MP3: בעת בחינת הבגרות יקבל כל תלמיד שאושרה לו ההתאמה כרטיס מיקרו SD עם הקלטת שאלון הבגרות. לנוחיות הנבחן, בעת ההקשבה ניתן לעצור את ההשמעה ולחזור לנקודות מסוימות על פי בחירה, לנווט בתוך ההשמעה, לדלג או לחזור ולהקשיב שנית. משרד החינוך סיפק זה מכבר לכל בתי הספר מכשירים מסוג MP3 כולל אוזניות.
2. השמעת השאלון באמצעות מערכת ה־iTest: ההשמעה תתבצע באמצעות מערכת ה־iTest על ידי חיבור לאוזניות בעת בחינת הבגרות. באחריות בית הספר לדאוג שהתלמיד יתייצב למועד המבחן עם אוזניות מתאימות. תלמיד שיבחר לבצע את ההשמעה ב־iTest יוכל גם להקליד את תשובותיו במחשב, גם אם בית הספר לא ביקש בעברו התאמה של הקלדת תשובות הבחינה. **הערה חשובה:** אין להסתפק בהגשת בקשה להתאמה מסוג השמעה במקרה שבו נדרשת גם הקלדת התשובות, שכן ייתכן שהבקשה להשמעה לא תאושר ובכך תיחסם בפני התלמיד גם ההקלדה. לפיכך, בכל מקרה שבו התלמיד זקוק להתאמה מסוג "הקלדת תשובות" הבחינה יש להגיש בקשה זאת באופן מפורש גם אם במקביל הוגשה בקשה להשמעה. (שימו לב, לא ניתן יהיה להגיש ערר על בקשה להקלדת תשובות הבחינה, אם לוועדה המחוזית הוגשה בקשה להשמעה בלבד).
3. תלמיד שאושרה לו ההתאמה הקלדת תשובות הבחינה ללא השמעה, אפשרות ההשמעה תיחסם בפניו במערכת ה־iTest.

3.6 תרגול הבחינות באמצעות הקלדה / השמעה במחשב במערכת ה־iTest: יש חשיבות רבה לתרגול מבעוד מועד עם התלמידים את בחינות התרגול וההדמיה במערכת ה־iTest של מ"מ על פי לוח הזמנים שמפרסם אגף הבחינות. התרגול לאורך השנה הוא באחריות בתי הספר. באחריות בית הספר לוודא כי האישורים להיבחנות באמצעות ה־iTest מופיעים כראוי במ"מ. את הבדיקה יש לערוך לפחות שבוע לפני מועד הבחינה ולא בסמוך.

פרטים באתר הבחינות המתוקשבות בכתובת [תפעול iTest](#).

יישום ההתאמות בטכנולוגיה מתקדמת באמצעות מחשב כפי שמפורט לעיל יתקיים בכל מקצועות **החובה** (פרט למתמטיקה) ובמקצועות נוספים על-פי סמלי שאלונים ספציפיים שיפורסמו באתר אגף הבחינות. במקצועות שבהם עדיין לא מיושמת ההקלדה, התלמידים ייבחנו בהתאמה של "הכתבה לבוחן ניטרלי" (כאמור, פרט למתמטיקה). אגף הבחינות יפרסם את המקצועות הללו. על בית הספר להתעדכן בחוזרי אגף הבחינות המעודכנים לשנת הלימודים התואמת. [אגף הבחינות - הנחיות ונהלים](#)

3.7 הדגשים בהגשת הבקשות להתאמות בדרכי היבחנות:

יש להגיש את כל הבקשות להתאמות בעבור התלמיד במועד אחד בלבד! לא ניתן להגיש חלקי בקשות, ולכן נדרשת הקפדה יתרה לגבי ההחלטה על ההתאמה והיקף ההתאמות הנחוצות. יש לוודא שכל בקשה בעבור תלמיד מוגשת **במלואה** לכל ההתאמות הנחוצות עבורו עד תום כיתה יב. חשוב! אם הבקשה לא תידון בכלל עקב חוסר במסמכים הנדרשים, ניתן יהיה להגישה שוב לדיון בוועדה המחוזית רק במועד הבא, קרי בשנת הלימודים העוקבת.

טבלה מסכמת- התאמות בדרכי היבחנות ברמה 1-2-3

רמה	סוג התאמה	מאושרת על ידי	בהתבסס על...	הערות
רמה 1 בסמכות ביה"ס. התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה	הארכת זמן הבחינה ב-25% ממשך הבחינה	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	חובה לתעד את התהליך לצורכי בקרה, בהתאם למפורט בחוזר זה. אין צורך באבחון דידקטי או פסיכו דידקטי.
	הגדלת שאלון הבחינה	הוועדה הבית ספרית	מסמך רפואי המעיד על אבחנה רפואית עדכנית, חוות דעת והמלצות של מורים .	אין צורך באבחון דידקטי או פסיכו דידקטי .
	התעלמות משגיאות כתיב	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	נדרש אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי. רלוונטי רק למקצועות השפה.
	שימוש בדף נוסחאות מורחב	הוועדה הבית ספרית	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי דוגמאות מבחנים ובחינת נחיצות ההתאמה	נדרש אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי.
יש לתעד את כל תהליכי אישור ההתאמות שבסמכות ביה"ס בהתאם למפורט בחוזר זה.				

רמה	סוג התאמה	מאושרת על ידי	בהתבסס על	הערות
רמה 2 התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה ודרך ההצגה והתגובה	השמעת שאלון הבחינה (ההשמעה בסמלי שאלונים ספציפיים)	ועדת התאמה מחוזית / ערר	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי ודוגמאות משני מבחנים משווים. - להתאמות באנגלית חובה לצרף הרחבה ספציפית בגוף האבחון והפירוט המופיע בהמשך על פי מקצועות - חשוב לשים לב שההשמעה בשפת אם – הבנה הבעה ולשון עברית/ערבית היא התאמה ברמה 3 ונדרש בעבורה אבחון פסיכו דידקטי (פירוט בהמשך הטבלה).	באנגלית- לא ניתן להגיש בקשה גם להשמעה וגם להקלדה. הבקשה היא להשמעה או הקלדה. כאשר לתלמיד נדרש כפל התאמות יש להגיש בקשה למבחן מתוקשב, התאמה ברמה 3. אישור ההתאמה במקצוע רבי־מלל, יחול על כל שאר המקצועות (לא כולל מקצועות שפה). השמעת השאלון תתבצע באמצעות מכשיר MP3 וכרטיס מיקרו SD ייעודי לבחינה או באמצעות מחשב במערכת ה־iTest בהתאם לפרסום סמלי שאלון ספציפיים באתר אגף הבחינות .
	הקלדה תשובות הבחינה על גבי מחשב (ההקלדה תתקיים לפי סמלי שאלונים ספציפיים)	ועדת התאמה מחוזית / ערר בלבד	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי ודוגמאות משני מבחנים הכתובים בכתב ידו של התלמיד . לבקשה להתאמות באנגלית חובה הרחבה ספציפית בגוף האבחון.	באנגלית- לא ניתן להגיש בקשה גם להשמעה וגם להקלדה. הבקשה היא להשמעה או הקלדה. כאשר לתלמיד נדרש כפל התאמות יש להגיש בקשה למבחן מתוקשב – התאמה ברמה 3. אין התאמה של הקלדת תשובות הבחינה במקצועות דלי מלל . אישור ההתאמה במקצוע רב מלל יחול אך ורק על מקצועות רבי מלל. התלמידים ייבחנו באמצעות הקלדת תשובות הבחינה במחשב במערכת ה־iTest בסמלי שאלון ספציפיים לפי הפרסום באתר אגף הבחינות. אישור ההתאמה של הקלדה בלבד, לא יאפשר לתלמיד השמעה באמצעות המחשב ופעולה זו תיחסם בפניו.
	במקצועות שבהם עדיין לא מיושמת ההקלדה וההשמעה, התלמידים ייבחנו בהתאמות הקראה על ידי בוחן אנושי ניטרלי או הכתבה לבוחן ניטרלי (אם קיימת ההתאמה).			

רמה 3	סוג התאמה	מאושרת ע"י	בהתבסס על	הערות
התאמות המתייחסות לתנאי הבחינה, דרך ההצגה, התגובה והתוכן.	מבחן בעל פה במקצועות רבימלל	ועדת התאמה מחוזית/ערר	חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון הפסיכו דידיקטי, דוגמאות משני מבחנים משווים.	התאמה זאת אינה חלה על כל המקצועות. יש לשים לב לפירוט על פי כל מקצוע. הבקשה תוגש רק במקרים חריגים בהם עולים מעבר לכל ספק פערים משמעותיים וידע מוכח שאינו בא לידי ביטוי בדרך אחרת והוכח כי התאמות השמעה ו/או הקלדה לא מסייעות.
	מבחן מתקשב באנגלית (השמעה + הקלטה/הקלדה)	ועדת התאמה מחוזית/ערר	חוות דעת והמלצות של מורים ובכפוף לממצאי האבחון הפסיכו דידיקטי (עם התייחסות לאנגלית), חיבור, דוגמת מבחן משווה ובדיקת נחיצות ההתאמה.	לבקשה להתאמות באנגלית חובה לצרף הרחבה ספציפית בגוף האבחון. הבקשה תוגש רק אם הוכח כי התאמה השמעה או הקלדה לא מסייעת.
	המרת המבחן במתמטיקה למקצוע מדעי אחר	ועדת התאמה מחוזית/ערר	אבחון פסיכו דידיקטי + אבחון ספציפי במתמטיקה, חוות דעת והמלצות של מורים ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמת מבחן, עדויות תומכות ובחינת נחיצות ההתאמה. שימו לב, חובה לצרף אבחון נפרד במתמטיקה (לא הרחבה), המצביע על דיסקלקוליה חמורה ומשמעותית במיוחד	מומלץ להגיש את הבקשה בסוף כיתה ט כדי שהתלמיד יוכל להשתלב במקצוע ההמרה כבר בתיכון.
	1. מבחן מותאם	ועדת התאמה מחוזית/ערר	אבחון פסיכו דידיקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בהתאם למקצועות שבהם נדרשת ההתאמה ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמה של מבחן, חיבור, ועדויות תומכות.	לבקשה למבחן מותאם במתמטיקה חובה לכלול הרחבה בגוף האבחון בתחום (בנוסף על תת מבחן חשבון במבחני אינטליגנציה באבחון הכולל תחום זה). באנגלית אין בחינה מותאמת.
	מבחן מותאם			ההתאמה אינה קיימת בכל המקצועות. יש להתעדכן דרך מפמ"ר המקצוע לגבי קיומה של ההתאמה ולגבי מבנה המבחן המותאם (שעלול להשתנות לאורך השנים, בהתאם למבנה המבחן הרגיל).
	2. השמעה / הקלדה נוסף על המותאם במקצועות:	ועדת התאמה מחוזית / ערר	להשמעה: אבחון פסיכו דידיקטי, חוות דעת והמלצות של מורים ובכפוף לממצאי האבחון, דוגמת מבחן משווה ובחינת נחיצות ההתאמה, חיבור בכתב ידו של התלמיד.	בקשות להשמעה או להקלדה במקצועות הללו יוגשו במקרים חריגים ובודדים בלבד. אי אפשר להגיש בקשה להשמעה ללא מבחן מותאם.

		עברית: הבנה, הבעה ולשון בחברה היהודית עברית: הבנה, הבעה ולשון בחברה הערבית עברית בחברה הערבית	להקלדה: אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי, חוות דעת והמלצות של מורים בכפוף לממצאי האבחון, דוגמת מבחן ובחינת נחיצות ההתאמה, חיבור בכתב ידו של התלמיד.	אפשר להגיש בקשה להקלדה ללא מבחן מותאם.
--	--	--	---	--

4.1. הבקשה, המסמכים, העבודות והמבחנים המוגשים צריכים להיות בהלימה לרמה הנדרשת במבחני הבגרות. יש לפעול על פי הנהלים ולהשתמש בנספחים המצורפים. המסמכים שיוכלו לסייע לדיון בנחיצות ההתאמות:

שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה, נספחים $1A+2A+3A$), מחוון מורה (נספח ב), תיעוד מפורט של דיונים ותהליכי התערבות מכל סוג בתחום הרגשי האקדמי ועוד אבחון דידקטי או אבחון פסיכו דידקטי (בהתאם להתאמות הנדרשות) מכתב בכתב ידו של התלמיד מבחנים של התלמיד (לרבות האופן שבו התקבל הציון המדווח, במקרים שבהם אושרה התאמה – איזו התאמה) הערכה חלופית תעודות סיום של התלמיד במידת הצורך יש לצרף מסמך רפואי. פירוט על אופן יישום ההתאמות ניתן לקרוא בקישור בחוברת "יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב" בקישור הבא: [יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב](#). אולם יש לשים לב לשינויים שחלו בהתאמות המפורטות בטבלה לעיל שבחוזר זה.

5.1 הקלדת תשובות הבחינה : כל הבקשות להקלדה יידונו בוועדה המחוזית בלבד.

ההתאמה הקלדת תשובות הבחינה במחשב במערכת ה-iTest – כאשר עולה חשד להפרעת למידה ספציפית בכתיבה הגורמת לקושי באחד או יותר מהמצבים שלהלן: ביכולת ההבעה בכתב, בתרגום החשיבה לכתיבה, בניסוח והעברת מסר כתוב, קושי משמעותי בתפקודים הניהוליים ובהתארגנות על הדף; וכן בשל קושי גרפי מוטורי משמעותי הגורם לעייפות בכתיבה והפוגע בתוכן לאורך זמן (כיוון שגורם לצמצום משמעותי בכתיבה), איטיות חריגה בכתיבה או לקשיים הנובעים מההיבט הטכני של תהליכי הכתיבה וגורמים לתוצר ברמה נמוכה ולכתב יד בלתי קריא לבוחן/מורה ולעיתים גם לנבחן עצמו ולכך שהמסר המועבר אינו תואם את ידיעותיו של הכותב.

ההתאמה באישור הוועדה המחוזית או ועדת ערר בצרוף אבחון דידקטי או פסיכו דידקטי עדכני. ההקלדה תתבצע באופן ישיר במחשב במערכת ה-iTest. התלמיד רשאי לכתוב נקודות עם כלל התלמידים, אך אין חובה בכתיבה מקדימה עצמית. הבהרות חשובות:

1. במקצועות ובשאלונים שבהם קיימת אפשרות להקלדת תשובות הבחינה, היא תתבצע אך ורק במחשב במערכת ה-iTest. במקצועות רבי מלל בלבד שבהם עדיין אי אפשר לקיים את הבחינה במערכות המתקשבות, ההתאמה תתקיים על ידי הכתבה לבוחן ניטראלי.
2. במקרים חריגים בהם ההתאמה הקלדה במחשב באמצעות ה-iTest לא תסייע במקצועות רבי מלל, לתלמיד עם קשיים כמפורט לעיל, ניתן יהיה לפנות בבקשה לוועדת חריגים שבאגף הבחינות (לגב' אהובה סיידוף), בצרוף אבחון ואישור הוועדה המחוזית על ההתאמה של הקלדת התשובות, לצורך המרת ההקלדה להכתבה לבוחן אנושי.

את הבקשה יש להגיש לוועדה המחוזית לצורך דיון בהתאמה של הקלדת תשובות הבחינה במקרה שהוכחה נחיצות ההתאמה. הבקשה תוגש בצירוף שתי בחינות של התלמיד מתחומי דעת שונים (בחינות שניתנו לכלל תלמידי הכיתה בהתאם ללוח המבחנים השכבתי), הכתובות בכתב ידו של התלמיד (על הבחינה לכלול לפחות 2 תשובות שאחת מהן בת 15 שורות לפחות) וחוות דעת המורים המצביעה על הקשיים.

לצורך הדיון בבקשה של הקלדת תשובות הבחינה אין צורך בהגשת מבחן משווה. יחד עם זאת, חשוב לצרף כל מסמך שיש בידכם המצביע על נחיצות ההתאמה.

3. בקשה להקלדת תשובות הבחינה במקצועות רבי מלל: אישור שיתקבל מהוועדה המחוזית במקצועות רבי-מלל יהיה תקף למקצועות רבי מלל בלבד. הבקשה תוגש על גבי נספח 11.

4. אין הקלדת תשובות הבחינה במקצועות שאינם רבי מלל. במקרים בודדים וחריגים בלבד יש לשקול את נחיצות ההתאמה היטב ולהגיש לוועדת חריגים על פי הנוהל הנדרש. הבקשה תוגש באופן ספציפי ונפרד על פי כל תחום דעת והאישור יהיה תקף רק בעבור אותו מקצוע.

5.2 השמעת שאלון הבחינה : אישור שיתקבל מהוועדה המחוזית על ההתאמה "השמעה" ברבי מלל יהיה תקף למקצועות רבי מלל ולמקצועות שאינם רבי מלל בתנאי שאינם נכללים כמקצועות שפה. כלומר, ההתאמה **אינה כוללת את מקצועות החובה בשפה** (אנגלית, עברית/ערבית : הבנה, הבעה ולשון לחברה היהודית והערבית, עברית לדוברי ערבית) ושפה זרה נוספת כמקצוע הגברה. לבקשה להשמעה יש לצרף שתי דוגמאות של מבחנים משווים. לפיכך, גם במקרה של נחיצות ההשמעה בתחום דעת שאינו רבי מלל (בתנאי שאינו מקצוע שפה), יש לבקש בקשה להשמעה ברבי מלל ולא להגיש בקשה נפרדת להשמעה במקצועות דלי מלל.

5.3 היבחנות בעלִפה : ההתאמה קיימת רק במקצועות רבי מלל (במקצועות טכנולוגיים חובה לוודא עם מפמ"ר המקצוע אם תחום הדעת הוא רבי־מלל). בבקשה להתאמה היבחנות בעלִפה במקצועות רבי־מלל יש לצרף שתי דוגמאות של מבחנים משווים משני מקצועות לימוד שונים, הכוללים שתי תשובות של 15 שורות לפחות.

טרם בדיקת נחיצות היבחנות בעלִפה יש לוודא שההתאמות ברמות 1-2 אינן יעילות מספיק לתלמיד. לפיכך, יש לצרף הוכחה על אי־יעילות מספקת של ההתאמות השמעה ו/או הקלדה (בהתאם למקור הקושי שאותו מציינים) והתאמות אחרות כגון הארכת זמן הבחינה, המגובה בעדויות תומכות. במהלך תמלול הבחינה יש להקפיד להימנע מתיקון הנוסח של התלמיד, מהוספה, מתיווך או מפירוש מילים ולשמור ככל שניתן על נאמנות למקור, לדבריו של התלמיד. מבחן משווה בעלִפה כולל מבחן מקורי בכתב ידו של התלמיד ומבחן נוסף שהבוחן תמלל. יש להעריך את שתי הבחינות על ידי ציון כולל, ציון לכל שאלה והדגשת הפער העולה מאיכות התשובה.

5.4 בקשה להיבחנות במבחן מותאם במקצועות רבי מלל ודלי מלל (לא כולל מקצועות שפה) :

5.4.1 במקצועות רבי־מלל יש לצרף 2 חוות דעת של מורים ולכל חוות דעת לצרף גם מבחן במקצוע (שניים סה"כ) בכתב ידו של התלמיד, כולל שאלון הבחינה עם ניקוד לכל שאלה וציון כולל.

5.4.2 במקצועות דלי מלל יש לצרף לחוות דעת המורה, מבחן אחד מתחום הדעת המבוקש בכתב ידו של התלמיד (לכל מבחן שבו מבוקשת ההתאמה), כולל שאלון הבחינה. למבחן יש לצרף את חוות דעת המורה בליווי הערות, ניקוד לכל שאלה וציון כולל.

תלמידים שאושרה להם ההתאמה להיבחנות במבחנים מותאמים ילמדו את כל היקף החומר הנדרש לבחינות הבגרות. בחינה מותאמת תכלול את כל נושאי הלימוד לבחינה.

6. הבהרות על פי מקצועות ותוכניות מיוחדות

6.1 במקצוע אנגלית : מיומנויות הקריאה והכתיבה הן המהות של מקצוע הבחינה ולא אמצעי כמו בתחומי דעת אחרים. על כן, ההתאמות בדרכי ההיבחנות בנוגע למיומנויות אלה, דורשות הקפדה מיוחדת בעת בדיקה מקיפה של רמות התפקוד והביצוע של התלמיד.

בקשה להתאמות בדרכי היבחנות באנגלית מחייבת הרחבה ספציפית באנגלית בגוף האבחון.

דגשים : באנגלית אין בחינה מותאמת.

בחינה בעלִפה מתבצעת באמצעות מבחן מתוקשב בלבד. כאשר מאושרת ההתאמה של מבחן מתוקשב, לרשות התלמיד אפשרות להיבחן באמצעות הקלטה או הקלדה. ההחלטה תעשה עלִפי שיקול ביה"ס בשיתוף עם התלמיד.

6.2 שפות זרות נוספות : בדומה למקצועות אנגלית ועברית, מיומנויות השפה הן ממהות המקצוע, ולא אמצעי לבדיקת ידע. על כן, אי אפשר לפטור את התלמידים עם לקות הלמידה מתפקוד אורייני בבחינות, אלא במקרים חריגים ביותר, בודדים ונדירים בלבד. במקצועות שפה זרה נוספת ניתנות רק ההתאמות בסמכות ביה"ס. במקרים חריגים שבהם תלמיד עם הפרעת למידה ספציפית יבחר את מקצוע ההגברה כשפה זרה נוספת שאינה מקצוע חובה ויזדקק להתאמות בדרכי ההיבחנות שאינן בסמכות הוועדה הבית ספרית, יש לפנות לוועדת חריגים.

6.3 אם התלמיד נדרש ללמוד מקצוע שפה זרה נוספת במקצוע חובה בלבד, לא כהגברה (מעבר לאנגלית), הבקשה תוגש לדיון בוועדה המחוזית והדיון יתקיים כמו במקצוע אנגלית.

6.4 עברית: הבנה, הבעה ולשון (חברה יהודית), ערבית: הבנה, הבעה ולשון (לחברה הערבית) ועברית (לחברה הערבית)

6.4.1 מיומנויות הקריאה והכתיבה - במקצועות אלה נלמדים ונבדקים המיומנויות האורייניות (קריאה וכתיבה) והידע הלשוני. מיומנויות אלה הן מהות המקצוע ולא אמצעי לבדיקת ידע. על כן אי אפשר לפטור את התלמידים עם לקות הלמידה מתפקוד אורייני בבחינות בשפת האם, אלא במקרים חריגים ביותר, בודדים ונדירים בלבד. חשוב מאוד להקנות לתלמידים אסטרטגיות "עקיפה ופיצוי" במהלך כל שנות ההוראה בבית הספר. אסטרטגיות אלה יאפשרו להם להגיע לתפקוד אורייני עצמאי המאפשר התמודדות עם טקסט כתוב ומטלות כתיבה.

6.4.2 הבחינה בערבית : הבנה, הבעה ולשון (בחברה שאינה יהודית) מחולקת לשני חלקים (ספרות וערבית: הבנה, הבעה ולשון) ולסמלי שאלונים נפרדים. ספרות: המקצוע הוא רב-מלל, ולכן כל הנהלים החלים על מקצועות רבי מלל חלים גם על מקצוע זה.

ההגשה תתבצע ע"ג נספח 10א הספציפי למקצוע זה. להלן סמלי השאלונים הרלוונטיים :

ערבית לדוברי ערבית : 020381, 020382, 020281, 020282

ערבית בבתי הספר הדרוזיים : 021381, 021282, 021382, 021283

לפירוט נוסף יש להתעדכן בחוזר המפמ"ר המתעדכן מדי שנה באתר המפמ"ר.

6.4.3 ההתאמות הקיימות במקצועות שפה :

1. התאמות בסמכות הוועדה הבית ספרית : התעלמות משגיאות כתיב, הגדלת שאלון הבחינה והארכת זמן של 25% ממשך הבחינה. התאמות אלה אמורות לתת מענה למרבית התלמידים המתקשים במקצוע זה בשל השפעת הלקות או ממקור קושי אחר.

2. התאמות בסמכות הוועדה המחוזית : בעבור התלמידים שההתאמות שבסמכות הוועדה הבית ספרית אינן יעילות דיין עבורם, אפשר לבקש מבחן מותאם ובמקרים חריגים ובודדים בלבד השמעה (בכפוף לאישור מבחן מותאם) / הקלדה כמפורט להלן :

א. מבחן מותאם במקצועות עברית : הבנה, הבעה ולשון (חברה יהודית) וערבית : הבנה, הבעה ולשון (חברה ערבית) : בשונה מיתר המקצועות, שאלון הבחינה המותאם במקצועות עברית או ערבית : הבנה, הבעה ולשון, שונה משאלון הבחינה הרגיל. שאלון הבחינה נבנה במיוחד לתלמידים עם הפרעת למידה ספציפית. כללי ההיבחנות במבחן מותאם ברבי-מלל חלים גם על מבחן מותאם בעברית לדוברי ערבית (לחברה הערבית).

ב. בקשה להתאמות "השמעה" ו"הקלדה" במקצועות השפה במקרים חריגים ביותר, בודדים ונדירים במקצועות : עברית : הבנה, הבעה ולשון (חברה יהודית), ערבית : הבנה, הבעה ולשון, ועברית (לחברה הערבית). על רקע של הפרעת למידה ספציפית עם ליקוי חמור במיוחד בקריאה או בכתיבה. גם

בקשות מיוחדות אלה יידונו בוועדת ההתאמות המחוזית, והן יבחנו את רמות התפקוד והביצוע של התלמיד בקפידה רבה.

אפשר לבקש בעבור התלמיד את ההתאמה השמעה/הקלדה במבחן מותאם על פי הפירוט שיופיע להלן:

- **בקשה להשמעת שאלון הבחינה:** במקרים חריגים בלבד, כאשר הוכח שמבחן מותאם אינו מענה מספק, יש לשקול הגשת בקשה לוועדת התאמות להשמעה רק נוסף על המבחן המותאם. הבקשה תידון רק אם ימצא כי מבחן מותאם אינו מספק.
- **בקשה להקלדת תשובות הבחינה:** אפשר לבקש הקלדה ללא מבחן מותאם ועם אבחון דידקטי או פסיכודיקטי, במקרים חריגים ובודדים ובהתאם לקשייו של התלמיד. יש להדגיש כי לצורך בקשה של השמעה / הקלדה חוות הדעת חייבות לכלול ממצאים מוצקים מאוד, הנשענים על בדיקה מקיפה של רמת התפקוד והביצוע של התלמיד, באופן מעמיק ולאורך זמן, הנשענים על התערבות לימודית, נתמכים בדוגמאות להפרעת למידה ספציפית עם ליקויים חמורים במיוחד בקריאה או בכתיבה והמוכיחים את נחיצות ההתאמה ואת ויעילותה, חוות דעת המורה המלמד, דוגמת מבחן ודוגמת חיבור הכתוב בכתב ידו של התלמיד. למידע נוסף על התאמות במקצוע ערבית/עברית לדוברי ערבית בחברה הערבית והדרוזית יש לעיין באתרי המפמ"ר.

6.5 התאמות בדרכי ההיבחנות במקצועות מדעיים (מקצועות דלי מלל: מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, מחשבים או רבי מלל כולל ביולוגיה) להלן הפירוט:

1. התאמות במקצועות מדעיים בסמכות הוועדה הבית ספרית: הארכת זמן, הגדלת שאלון הבחינה ודף נוסחאות מורחב.

2. התאמות במקצועות מדעיים בסמכות הוועדה המחוזית: השמעה/הקלדה, בחינה בעלפה, מבחן מותאם, המרת המבחן במתמטיקה למקצוע מדעי אחר (לאחר אישור הוועדה יתבצע היישום בהתאם להוראות באתר המפמ"ר):

- השמעת השאלון: בקשה להתאמה של השמעת שאלון הבחינה במקצועות אלה ניתנת רק בהגשת בקשה להשמעה במקצועות רבי מלל. אישור ההתאמה במקצועות רבי מלל יחול על כל שאר המקצועות. ההתאמה של השמעה במקצועות דלי מלל תחול רק לחלקים שאינם חישוביים.
- הקלדת תשובות הבחינה: אין התאמה של הקלדת תשובות הבחינה במקצועות דלי מלל.
- בחינה בעלפה: במקצועות האלה אין התאמה של בחינה בעלפה, למעט במקצוע ביולוגיה הנחשב כמקצוע רב מלל. בבחינת המעבדה בביולוגיה – אין בחינה בעלפה.

6.5.1 במקצוע מתמטיקה

הבקשות המוגשות להתאמות בדרכי ההיבחנות לוועדה המחוזית חייבות לכלול אבחון מורחב בתחום (מעבר לפירוט הניתן בתת המבחן חשבון במבחן האינטליגנציה)

- **ההתאמה הכתבה לבוחן ניטרלי אינה קיימת במקצוע מתמטיקה.** במטלות מתמטיות מוטל עומס רב על תפקודי זיכרון ותפקודי קשב, תפקודים הנחוצים גם לשימוש יעיל בהתאמות הכתבה לבוחן ניטרלי. "התחרות" על משאבים קוגניטיביים זהים בין ההתאמה "הכתבה לבוחן ניטרלי" לבין מטלות מתמטיות מבטלת את יעילותה של התאמה זו במקצוע מתמטיקה. במקרים חריגים ובודדים אפשר לפנות לוועדת החריגים לבקשת ההתאמה שעתוק הבחינה.

- **המרת הבחינה במתמטיקה במקצוע מדעי אחר:** לתלמידים עם הפרעת למידה ספציפית עם ליקוי במתמטיקה חמור, חריג מאוד ואף נדיר. במקרה כזה ניתן להגיש את הבקשה לדיון לוועדה המחוזית בסוף כיתה ט כדי לאפשר לתלמיד הזקוק לכך, למידה רציפה במקצוע ההמרה בשנות לימודיו בתיכון.

תלמיד שאושרה בקשתו להמרת המבחן במתמטיקה במקצוע מדעי אחר, נדרש ללמוד מקצוע מדעי אחר.

מקצועות ההמרה מפורסמים בחוזר מנכ"ל.

בשל החריגות ונדירות הלכות חובה לצרף לבקשה להמרה אבחון נפרד במתמטיקה (מעבר להרחבה בתחום), המצביע על דיסקלקוליה חמורה ומשמעותית במיוחד (נוסף על האבחון הפסיכו דידיקטי). האבחון יכול העמקה בעובדות יסוד ומיומנויות נדרשות כבסיס למתמטיקה). לשם העמקה בתחומים אלו, יש להיעזר במבחנים הבודקים תחומים אלו במבחני המשכל ה"ישנים" ומחוצה להם. לעיון מפורט ניתן לעיין במסמך: תהליך האבחון בתחום החשבונאי. לקביעת המקצוע המדעי שימיר את לימודי המתמטיקה, לאחר אישור הוועדה, יש לתאם עם מפמ"ר המקצוע המבוקש כהמרה.

6.6 מקצועות שאין בהם נספח מתאים: בקשות להתאמות במקצועות נוספים שאין להם נספח ספציפי, אפשר להגיש על נספח אחר שנראה רלוונטי למקצוע מבין הנספחים 9-11 (לא רלוונטי להגברה נוספת בשפה זרה). יש לוודא עם מפמ"ר המקצוע את ההתאמות הקיימות במקצוע לפני ההגשה לוועדה המחוזית.

6.7 כיתות/תוכניות מיוחדות (לא כולל חנ"מ)²

- תלמידים במסגרות אלה (טו"ב, מחוננים) שקיבלו אישור להיבחנות בכיתה י בבחינות הבגרות במקצועות ספציפיים, וקיים חשד כי יש להם הפרעת למידה, יש לבדוק את נחיצות ההתאמות שניתנו להם במקצועות אלה במהלך כיתה ט. במידת הצורך ועל פי החלטת הוועדה הבית ספרית תוגש בעבורם בקשה לדיון לוועדת ההתאמות המחוזית לפני המעבר לכיתה י (עד ה- 3.6 של סוף כיתה ט). לבקשה יש לצרף את התעודות של כיתות ח-ט. זאת, כמובן, אם הבקשה עומדת בדרישות הפורמאליות. במקרים חריגים, כגון חטיבות ביניים עצמאיות, תכניות האצה, מעבר בין מסגרות ו/או קליטה מאוחרת במסגרת החינוכית, יש לפעול בהתאם להוראות האגף שאליו משתייכים תלמידים אלה וזאת במקביל להגשת בקשות לוועדה המחוזית.
 - נוער בסיכון – תלמידי כיתה י שבאחריות אגף א חינוך לילדים ונוער בסיכון הלומדים בבתי ספר הנמנים על מסגרות ייחודיות (מח"טים ומפתנים) אשר נקלטו בביה"ס לאחר חופשת פסח, ניתן יהיה להגיש את בקשותיהם לדיון בוועדה המחוזית בעת שילמדו בכיתה יא עד 20.12. טרם הגשת הבקשות לדיון בוועדה המחוזית, הבקשות תוגשנה לדיון ראשוני למחלקה למסגרות ייחודיות עד ה- 15.11, על פי הנהלים המתפרסמים מידי שנה מועד מיוחד להגשת בקשות להתאמות מועד קיץ תשפ"ב עבור תלמידים הלומדים במפתים ומח"טים. לצורך הגשת הבקשות יש לתאם עם אגף א' חינוך לילדים ונוער בסיכון. את הבקשות לדיון בוועדה המחוזית יש להגיש בכפוף ובצרוף תאריך קליטה במצבת תלמידים ואישור המדריכה מטעם אגף ילדים ונוער בסיכון. בקשותיהם ידונו עבור היבחנות בכיתה יא למועד קיץ בלבד.
- הערה: בשל השונות במאפייני המקצועות השונים, לאחר אישור הבקשות על ידי הוועדה המחוזית, חובה להתעדכן גם באתרי מפמ"ר בסמוך למועד הבחינה במקצועות השונים, נוסף על המפורט בחוזר זה.

² הנחיות בדבר התאמות בבחינות לתלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, מופיעות מידי שנה בחוברת הקמת בסיס הדיווח למנהלי חטיבה עליונה, פרק החינוך המיוחד. יודגש, כי הנחיות המפורטות בחוזר הנהלים הנוכחי, כוללות את התלמידים עם לקויות למידה אשר זכאים לתמיכה לשעות שילוב מסל התמיכה המוסדי.

1. הבקשות יישמרו בבית הספר בקלסרים בצירוף נספח 2: ריכוז בקשות התאמה ויכללו רשימה מרוכזת של כל הבקשות הכלולות בקלסר בחתימת מנהל בית הספר. חתימת המנהל מאשרת כי הבקשות נבדקו והן כוללות את כל המסמכים הנדרשים בהתאם להנחיות האגף.
2. מסמכיו של כל תלמיד יהיו אסופים בשמרדף נפרד, ובראשם:
 - א. נספח 1 – בקשות להתאמות: רשימת מסמכים וההתאמה המבוקשת
 - ב. נספח 3 – טופס הפניה לדיון בוועדת התאמה מחוזית הכולל סיכום דיון בוועדה הבית ספרית. נוסף על אלה יש לצרף לכל בקשה גם את המסמכים המפורטים להלן:
 - ✓ צילום תעודת הזהות של התלמיד או של ההורה יחד עם נספח בו מופיעים פרטיו של התלמיד.
 - ✓ צילום גיליונות הציונים וההערכה לאורך השנה בהם מתועדים הערכות מבחנים, עבודות וכו'.
 - זאת בנוסף לתעודות הסיכום של התלמיד מכיתות ט ו'י. לבקשות המאושרות להגשה בסוף כיתה ט יש לצרף את צילום תעודות הסיכום של התלמיד מכיתה ח ו'ט ואת גיליון הציונים של כיתה ט.
 - ✓ חוות דעת מפורטת של המורה/ים במקצועות שבהם מבוקשת ההתאמה (ראה נספחים מתאימים 9-12).
 - ✓ עבודות ומבחנים רלוונטיים של התלמיד (מבחנים מקוריים ולא צילומים) עם תאריך הבחינה, התיקונים, הניקוד הפנימי והציון הסופי, הערות המורה ושאלוני המבחן. חשוב להדגיש את האופן שבו התקבל הציון המדווח: האם בסיוע התאמה או לא, אם כן, איזו התאמה, האם הייתה דרך הערכה שונה (הערכה חלופית וכד').
 - ✓ מכתב בכתב ידו של התלמיד המסביר את נחיצות ההתאמות בעבורו. המכתב ינוסח על ידו.
 - ✓ ויתור סודיות חתום. להלן הקישור: [אישור הורים על ויתור סודיות והעברת מידע מביה"ס לוועדות התאמה](#).
- ✓ האבחון הרלוונטי: דידקטי או פסיכו דידיקטי או פסיכולוגי ודידיקטי, בהתאם להתאמות המבוקשות. על האבחון להיות חתום ותקף (לכל המוקדם החל ב'1 ביולי של סיום כיתה ו'). כאמור, אין להגיש אבחון חדש שטרם עברו לפחות שישה חודשים מיום קבלתו והתקיימה התערבות בהתאם להמלצותיו ומקורות החוזק של התלמיד לפני הגשת הבקשה לדיון בוועדה המחוזית.
- ✓ שימו לב: יש להקפיד להגיש בקשה מלאה, כמופרט לעיל. לא תתאפשר השלמת מסמכים לוועדה לאחר הגשת הבקשה.

8. לוח הזמנים להגשת בקשות להתאמות בדרכי היבחנות לוועדות התאמה מחוזיות

1. הגשת כל הבקשות – עד יום חמישי 2 ביוני 2022 (ג' בסיוון התשפ"ב).
2. החזרת תשובות מהוועדה המחוזית למועד חורף תשפ"ג – עד יום שני 03 באוקטובר 2022 (ח' בתשרי התשפ"ג).
3. החזרת תשובות מהוועדה המחוזית למועד קיץ תשפ"ג – עד יום חמישי 05 בינואר 2023 (י"ב בטבת התשפ"ג).
4. באחריות בית הספר להקפיד לבדוק את הגעת התשובות מהוועדה המחוזית עד התאריך האחרון המפורסם לפי כל מועד. אם לא התקבלה תשובה יש לחזור לוועדה המחוזית לבדוק את הסיבה. מומלץ להכניס את התאריכים לבקרה ללוח הזמנים של בית הספר.

5. יש ליידע את התלמיד ואת הוריו על אודות החלטת הוועדה עם קבלת התשובה בבית הספר. נדרשת הקפדה יתרה במקרים שבהם הבקשה נדחתה באופן חלקי או מלא על ידי הוועדה המחוזית.
6. אם התלמיד או בית הספר מעוניינים להגיש ערר על ההחלטה, יש לשים לב למועדים הנקובים בתשובת הוועדה המחוזית ולפעול בהתאם.

9. ועדות ערעורים על החלטת ועדה בית ספרית ועל החלטת הוועדה המחוזית

9.1 הגשת ערעור על החלטת ועדה בית ספרית – ועדת ערעורים במחוז: הורים או תלמיד המבקשים לערער על דחיית הבקשה על ידי הוועדה הבית ספרית יפנו אל מחנך הכיתה עם הנימוקים לערעור. מחנך הכיתה ורכז ההתאמות הבית ספרי יגישו את הערעור בצירוף כל המסמכים שהיו מונחים בפני הוועדה הבית ספרית לוועדת התאמות מחוזית בהיותה ועדת ערעורים במועדי ההגשה הקיימים (ראה לוח זמנים). ועדת ההתאמות המחוזית ביושבה כוועדת ערר, תהיה הערכאה האחרונה בעניינו של התלמיד בנוגע להתאמות שבסמכות בית הספר.

9.2 הגשת ערעור על החלטת הוועדה המחוזית/חריגים – ועדת ערעורים עליונה:

א. מורים, הורים או תלמידים המבקשים לערער על החלטת הוועדה המחוזית או ועדת חריגים יפנו את הבקשה לוועדת הערעורים העליונה. הבקשה תועבר לוועדת הערעורים העליונה באמצעות מנהל בית הספר בלבד ובחתימתו.

ב. אפשר לערער על החלטתה של ועדת ההתאמות המחוזית או ועדת חריגים רק פעם אחת בעבור כל תלמיד. לכן, יש לבחון היטב את טיב העדויות שנאספו לביסוס הטענות לערעור ולשקול אם להגישו במועד שנקבע על ידי הוועדה המחוזית או להמתין למועד הבא, שאליו יצורפו ראיות נוספות ומוצקות יותר התומכות בבקשה (פירוט המועדים בהמשך).

ג. ערעור יוגש רק על בקשות שנדונו בוועדת ההתאמות המחוזית או ועדת חריגים ונדחו על ידן. יודגש שאין להגיש ערעור במקרה של בקשה שנשלחה לוועדת ההתאמות המחוזית או ועדת חריגים ותשובת הוועדה הייתה: "לא נדון" (במקרים אלה ועדת ההתאמות המחוזית מנחה באשר לנדרש מביה"ס).

ד. יש ליידע את התלמיד ואת הוריו אודות ההחלטה עם קבלת התשובה בבית הספר. נדרשת הקפדה יתרה במקרים שבהם הבקשה נדחתה באופן חלקי או מלא על ידי הוועדה המחוזית.

ה. שימו לב: הבקשה תידון אך ורק על סמך המסמכים שבית הספר יצרף בעת הגשת הערעור. יש להקפיד להגיש בקשה מלאה, כמפורט לעיל וכן בהתאם להערות בתשובת הוועדה המחוזית.

לא תתאפשר השלמת מסמכים לוועדה לאחר הגשת התיק.

- ו. הדיון בוועדת ערעורים עליונה יהיה הדיון האחרון בעניינו של התלמיד והחלטתה תהיה סופית.
- ז. לבקשת הערעור יש לצרף את שני המסמכים הבאים: נספח 8 ונספח 8א מלאים וחתומים המצורפים לחוזר זה בהתאם לפירוט הבא:

● נספח 8 – מוגש עבור כל אחד מהתלמידים ובן:

- ציון מועד הבחינה של התלמיד (חורף / קיץ) ושנת הלימודים שייבחן בה
- לצרף את כל החומר שהוגש לוועדה המחוזית או לוועדת חריגים באופן ברור וקריא וכן את תשובת הוועדה המחוזית/חריגים במלואה. נוסף על כך יש לוודא כי בחומר המצורף נמצאים כל המסמכים על פי המפורט בנספח 1 בחוזר הנהלים ("רשימת מסמכים" להגשה לוועדה מחוזית).
- אם התלמיד נבחן כבר בבחינות הבגרות, נא לצרף גם את גיליון ציוני הבגרות.
- מומלץ לצרף חומרים חדשים הרלוונטיים לבקשת הערעור, אם יש.

● נספח 8א – ובן ריכוז של כלל בקשות בית הספר לערעורים

○ יש לכתוב את נתוני השכבה במפורט (מספר התלמידים, מספר הבקשות שהוגשו לוועדת התאמות מחוזית / ועדת החריגים, מספר ההתאמות שאושרו וכן מספר הערעורים המוגשים מתוך מספר הבקשות שנדחו).

○ יש לפרט באופן מרוכז את פרטי התלמידים והערעורים המוגשים

בקשה ללא נספחים אלה לא תתקבל, על כן יש להקפיד למלא את הנספחים ואת שם איש הקשר בבית הספר.

9.3 נוהל הגשת ערעור :

לוח זמנים להגשת הבקשות לוועדת ערר :

1. הגשת ערעור בסמוך לקבלת תשובות הוועדה המחוזית :

על פי המצוין בתשובת הוועדה המחוזית בלבד, עד 21 יום ממועד קבלת התשובה, והיא תנאי לדיון באותו המועד.

2. הגשת ערר שלא בסמוך להחזרת תשובות הוועדה המחוזית : במקרה שאין בידי בית הספר כל המסמכים הנדרשים לערעור או אם התלמיד טרם הגיע לרמה הנדרשת, יוכל בית הספר להגיש ערעור לקראת מועד הבחינות הבא על פי התאריכים הבאים :

• למועד חורף תשפ"ג לא יאוחר מהתאריך 7.11.22 יג בחשוון התשפ"ג

• למועד קיץ תשפ"ג לא יאוחר מהתאריך 12.1.23 יט בטבת התשפ"ג

שימו לב! תאריכים אלה מיועדים רק לבקשות לערר משנה קודמת שלא נוצלו. בקשה חדשה ניתן להגיש עד 21 יום, כפי הכתוב בדף התשובה.

בהתאם לנאמר לעיל, במקרים יוצאי דופן, שבהם תשובות הוועדה המחוזית לאותו התלמיד שונות לכל התאמה (כאשר הנימוקים לדחייה לחלק מההתאמות הם כי לא נמצאה הצדקה לאישור ההתאמה ואילו הנימוק לדחייה במקצוע אחר מצביע על אי תפקוד לימודי/טרם רכש את הידע), אפשר להגיש את הערעור בפיצול למועדים שונים, על פי המפורט בסעיפים 1 ו-2. כלומר, רק במקצועות בהם הבקשה נדחתה בשל חוסר רכישת ידע ניתן יהיה לדחות את הבקשה למועד הבא ולהגישה עם ממצאים עדכניים המצביעים על רכישת ידע תואם בגרות, ואילו את שאר הבקשות יש להגיש תוך 21 יום מקבלת התשובה מהוועדה המחוזית. ברבי מלל- לא ניתן להגיש בקשה חלקית, הבקשה תהיה על כל מקצועות רבי המלל.

3. ועדת ערעורים על החלטות מערך האבחון "מלקויות למידה"

בקשות לערר על החלטות שהתקבלו לאחר תהליך תלת שנתי בחטיבת הביניים הכולל אבחון במל"ל תוגשנה בתום מחצית א של כיתה י. תתקבלנה בקשות חריגות ובודדות בלבד (כולל בקשה לשינוי התאמות) על גבי מל"ל - נספח 4. את הבקשות יש להגיש לאחר דיון מעמיק ומקיף בצב"מ ובגיבוי עדויות מוצקות עד תאריך 1.2.2022 (בהתבסס על תיק סמ"ל מחטיבת ביניים, תעודות משש מחציות של חטיבת הביניים, תעודת מחצית א כיתה י, תוצאות מבדק מיפוי, עדויות ואבחון אם כבר אובחן במל"ל). עם קבלת תשובת הערעור, על הצוות ליידע את התלמיד והוריו בדבר ההחלטה הסופית.

1. ועדת חריגים: תלמידים הזקוקים להתאמות שאינן על רקע לקות למידה ו/או החורגות מההתאמות שבסמכות ועדת התאמות בית ספרית וועדת התאמות מחוזית (כגון הארכת זמן של 33%), יפנו לוועדת חריגים.

בקשות לוועדות חריגים אפשר להגיש על רקע לקות רפואית או נפשית שאינה לקות למידה. מאחר שמדובר בבקשה חריגה במיוחד יש לוודא את נחיצותה. את הבקשה יש לגבות במסמכים רלוונטיים התומכים בבקשה, כולל מסמכים רפואיים עדכניים מתאימים, אבחונים, חוות דעת המורים ועבודות/מבחנים של התלמיד מקוריים. הבקשה תוגש על ידי מנהל/ת ביה"ס.

2. הגשת בקשות לאגף הבחינות לנבחנים בשנת הלימודים תשפ"ג:

א. בקשות לוועדת חריגים יש להגיש אל הגב' אהובה סיידוף באגף הבחינות, על פי הכתובת המופיעה בנספח 5 ולוח הזמנים המפורט באתר אגף הבחינות.

ב. דיווח לאגף הבחינות: דיווח על ההתאמות בדרכי ההיבחנות יתבצע באמצעות המנב"סנט בעבור נבחנים בשנת הלימודים תשפ"ג בלבד בהתאם לתאריכי הדיווח המפורסמים באתר אגף הבחינות כמדי שנה. הזמנת ההתאמות תתבצע עבור התאמות שבסמכות בית הספר. התאמות שאושרו בסמכות הוועדה המחוזית יתעדכנו ישירות במערכת. לאחר הדיווח על בית הספר לוודא שהבקשה אושרה בדו"ח משוב לבית הספר ושהיא תואמת את תשובת הוועדה המחוזית ובמקביל לעקוב אחר הוראות אגף הבחינות.

11. תרשים התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב הנבחנים בשנה"ל תשפ"ג

באישור וועדת ההתאמות המחוזית

תחום דעת התאמה	רבי מלל	מתמטיקה ומקצועות דלי מלל	מקצועות שפה: • עברית: הבנה, הבעה ולשון • ערבית: הבנה, הבעה ולשון • עברית לדוברי ערבית	אנגלית
השמעה	2 מחווי מורים (11/11א) + 2 מבחנים משווים במקצועות שונים	אישור ברבי מלל תקף גם למתמטיקה ומקצועות דלי מלל. לכן, לצורך בקשה להשמעה במקצוע דל מלל – יש להגיש בקשה לרבי מלל.	במקרים חריגים ובודדים בלבד: הבקשה תוגש רק בנוסף למבחן מותאם, נדרש מבחן משווה.	הבקשה היא להשמעה א הקלדה. יש להגיש מבחן משווה, נספח 12 + חיבור עם ציון
הקלדה	2 מחווי מורים (11/11א) + 2 מבחנים בכתב ידו של התלמיד בשני תחומי דעת שונים	אין הקלדה במקצועות דלי מלל	במקרים חריגים ובודדים בלבד: ניתן לבקש ללא מבחן מותאם חיבור בכתב ידו של התלמיד	
בעל פה	2 מחווי מורים (11/11א) + 2 מבחנים משווים במקצועות שונים (תמלול הבחינה בע"פ) + הוכחה לאי יעילות השמעה/הקלדה.			יישום בבחינה מתוקשבת. הרחבה בתחום אנגלית בגוף האבחון הפסיכו-דידקטי. מחוון מורה (נספח 12), מבחן משווה (תמלול של הבחינה בע"פ), 2, חיבורים בכתב ידו של התלמיד עם ציון
מותאם	2 מחווי מורים (11/11א) + 2 מבחנים במקצועות שונים	הרחבה בתחום המתמטיקה בגוף האבחון הפסיכו-דידקטי. מחוון מורים (נספח 9/9א) + מבחן דוגמה		
המרה		מתמטיקה- מחוון מורים (נספח 9/9א), דוגמת מבחן. אבחון נפרד ומעמיק במתמטיקה המצביע על קיומה של דיסקלקוליה חמורה		

באישור הוועדה הבית ספרית

נדרש אבחון
(דידקטי ו/או
פסיכו-דידקטי)

ללא אבחון

- דף נוסחאות מורחב
- התעלמות משגיאות כתיב

- הארכת זמן (25%)
- מזמן הבחינה
- הגדלת שאלון הבחינה

דגשים לכל סוגי ההתאמות (1,2,3)

- נדרש תהליך היכרות עם התלמיד לאורך השנים.
- הערכת תפקוד וביצוע, תוך דגש על תהליכי התערבות, למידה/הערכה.
- תיעוד בדיקת **נחיצות** ההתאמות לקראת בחינות הבגרות, באופן מדורג לאורך השנה.
- הגשת הבקשות לוועדת ההתאמות המחוזית עד תאריך **2.6.2022** (עבור מועד חורף וקיץ)
- יש להגיש בקשה אחת במועד אחד לכל ההתאמות המבוקשות עבור התלמיד.

הערות

- מכתב בכתב **ידו** של התלמיד- נדרש מכתב בכתביה חופשית, ללא הדרכה מקדימה ולא מוקלד.
- לבקשת היבחנות בע"פ ברבי מלל המוגשות לוועדה המחוזית, נדרשים מסמכים המעידים על אי יעילות התאמות השמעה ו/או הקלדה (בהתאם לקשיים) השמעת שאלון והקלדת תשובות: בסמלי שאלון ספציפיים, לפי הנחיות אגף הבחינות.

את כל הבקשות לוועדת התאמות יש להגיש על גבי הנספחים המתאימים, בצירוף: נספח 1, נספח 3 חתום ע"י מנהל, אישור הורים (נספח 4), תצלום ת.ז, תעודות (כיתות ט + י + שנה אחרונה לתלמידי יא), מכתב תלמיד, מחווי מורים (נספחים 9-12), ואבחון משולב (פסיכו-דידקטי) חתום בכתב יד המאבחן (פרט להשמעה/הקלדה במקצועות רבי מלל ואנגלית בהם ניתן להסתפק באבחון דידקטי).

*התרשימים המרכזו אינו עומד בפני עצמו אלא בכפוף לפירוט המופיע בגוף החומר

נספחי רשות מסמכים המסייעים לצוות החינוכי	נספחי מערך מל"ל – "מלקויות למידה"	נספחי חובה וועדה מחוזית (1-4), (8-12,14) נספחי מידע(5-7)
נספח : 1א, 2א, 3א : שאלון איתור ראשוני (למורה, לתלמיד, להורה) נספח ב - בדיקה להיכרות והתבוננות בתלמיד - קריאה נספח ג - הודעה להורים	מל"ל – נספח 4 – ערעור על החלטת מערך האבחון מל"ל – "מלקויות ללמידה"	נספח 1 – רשימת מסמכים וההתאמה המבוקשת נספח 2 – טופס ריכוז בקשות להתאמות בדרכי היבחנות נספח 3 – טופס הפנייה לוועדת התאמות מחוזית נספח 4 – הסכמת הורים לויתור סודיות נספח 5 – בעלי תפקידים במנהל הפדגוגי ובמחוזות נספח 6 – תמצית דיון בהתאמות בדרכי היבחנות בוועדה בית ספרית נספח 7 – סטנדרטים לביצוע בחינה בעל פה לתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב נספח 8 + 8א – ערעור על החלטת הוועדות לכל תלמיד וריכוז נתוני ערר בית ספריים נספח 9 + 9א – מתמטיקה (עברית/ערבית) – דיווח מורה נספח 10 + 10א – עברית/ערבית : הבנה, הבעה ולשון - דיווח מורה נספח 11 + 11א – מקצועות רבי מלל (עברית/ערבית) – דיווח מורה נספח 12 – אנגלית – דיווח מורה נספח 14 – הארכת זמן ו/או הגדלת שאלון - סיכום הוועדה הבית ספרית